

Scenariusz nr 8 dotyczący projektu *Metody i sposoby przeciwdziałania mowie nienawiści i fake news – szkolenie dla przedstawicieli i pracowników sektora edukacji nieformalnej.*

Temat: Czym jest mowa nienawiści i jak z nią walczyć.

Czas trwania: 45 minut

Cel ogólny: Uwrażliwienie młodzieży na temat mowy nienawiści.

Cele szczegółowe:

Wyjaśnienie czym jest mowa nienawiści.

Jak walczyć z mową nienawiści.

Poznanie jak czuje się osoba dotknięta hejtem.

Liczba uczestników: zajęcia dedykowane dla 20 osób w wieku licealnym.

Metody: interaktywny Quiz, Case Study, refleksja, burza mózgów/dyskusja.

Materiały: wydrukowane Case Study, komputer i telefony z dostępem do Internetu, rzutnik

Przebieg:

1. Wprowadzenie

Prowadzący zadaje pytania do uczestników, którzy pozostają na swoich miejscach siedzących, jeżeli zgadzają się oni ze stwierdzeniami – wstają. Np. Wstań, jeżeli lubisz pizzę. Pytania należy powtarzać. Na koniec można zadać kilka pytań nawiązujących do tematu np. Wstań, jeżeli wiesz czym jest mowa nienawiści.

2. Zadania

- Wprowadzenie czym jest mowa nienawiści: pytanie do grypy. Uczestnicy metodą burzy mózgów i przy pomocy prowadzącego odpowiedzą czym jest mowa nienawiści (Załącznik 1.). (ok. 5 minut)
- Interaktywny Quiz z wykorzystaniem platformy <https://kahoot.it/>, w którym znajdują się pytanie dotyczące dyskryminacji. Prowadzący udostępnia Quiz, na który młodzież odpowiada za pomocą swojego telefonu (Załącznik 2.). Jeżeli wyniki Quizu wyjdą mało korzystanie należy przedstawić krótkie definicje, każdej ze wspomnianych form dyskryminacji (Załącznik 3.). (ok. 15 minut)
- Aby lepiej poznać czym jest zagadnienie dotyczące zajęć oraz wczuć się w rolę osoby dyskryminowanej, dotkniętej problemem mowy nienawiści prowadzący podzieli grupę na mniejsze 4-5 osobowe zespoły. Każdy z nich dostanie opis jednej konkretnej sytuacji, w której użyto mowy nienawiści. Poniżej znajdować się będą pytania na które będą musieli odpowiedzieć (Załącznik 4.). (ok. 20 minut)

3.Ewaluacja/ podsumowanie

Prowadzący zapyta się jak się czuli wcielając się w innych, czy już wiedzą jak stawiać czoła mowie nienawiści. Zapytanie czy może w swoim życiu codziennym byli świadkami podobnych sytuacji. (ok. 10 minut).

Materiały dla prowadzącego:

Załącznik 1.

Czym jest mowa nienawiści?

Mowa nienawiści (ang. hate speech) jest zjawiskiem, które polega na używaniu języka w celu rozbudzenia, rozpowszechniania czy usprawiedliwiania nienawiści i dyskryminacji, jak również przemocy wobec konkretnych osób, grup osób, przedstawicieli mniejszości czy jakiegokolwiek innego podmiotu będącego „na celowniku” danej wypowiedzi. Akceptacja mowy nienawiści w wymiarze społecznym prowadzi do utrwalania się stereotypów, uprzedzeń i powodując mniejszą akceptację przedstawicieli grup ‘hejtowanych’ może także prowadzić do tzw. przestępstw z nienawiści (ang. hate crimes). Mowa nienawiści przyjmuje różne formy i dlatego istnieje trudność w jednoznacznym określeniu czym ona dokładnie jest. Mimo iż żadna z wielu powstałych dotychczas definicji tego zjawiska nie jest powszechnie akceptowana i używana, to dosyć często mowę nienawiści rozumie się zgodnie z definicją Rady Europy.

Definicja Rady Europy: Mowa nienawiści to „wypowiedzi, które szerzą, propagują i usprawiedliwiają nienawiść rasową, ksenofobię, antysemityzm oraz inne formy nietolerancji, podważające bezpieczeństwo demokratyczne, spójność kulturową i pluralizm”.

Załącznik 2.

Obsługa platformy z Quizem:

- 1.Należy wejść na stronę internetową <https://kahoot.it/> i założyć konto.
- 2.Następnie należy użyć niniejszego linku, który nada prowadzącemu dostęp do Quizu: <https://create.kahoot.it/share/dfsdf/fedf3732-7a0f-42e6-99f4-ceed2d2fd94d>
- 3.Z prawej strony znajdzie się przycisk „Play”, następnie wyskakiwać będą okienka do wybrania rodzaju rozrywki. Najlepiej jest użyć najpierw rozwiązania „Teach” następnie „Classic”
- 4.Wyświetlony zostanie kod, który umożliwi młodzieży połączenie z Quizem. Muszą wejść oni na stronę kahoot.it/ i wpisać kod z ekranu.
- 5.Kiedy wszyscy uczniowie się połączą należy wybrać „Start” z prawej strony ekranu.
- 6.Po udzieleniu odpowiedzi przez uczestników należy przejść dalej do kolejnego pytania.

Załącznik 3.

Rodzaje dyskryminacji:

1. Dyskryminacja ze względu na rasę, kolor skóry lub grupę etniczną (rasizm),
2. Dyskryminacja ze względu na płeć (seksizm),
3. Dyskryminacja ze względu na orientację seksualną (bifobia, heterofobia, homofobia)
4. Dyskryminacja ze względu na pochodzenie (ksenofobia),
5. Dyskryminacja osób o pochodzeniu arabskim lub (zwłaszcza) żydowskim (antysemityzm),
6. Dyskryminację osób romskim pochodzeniu (romofobia),
7. Dyskryminacja ze względu na wiek (ageizm),
8. Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność (ableizm),
9. Dyskryminacja ze względu na wiarę w Islam (islamofobia).

Załącznik 4.

Przykłady case study:

1. Jesteś niepełnosprawną dziewczyną/chłopcem, która/który przychodzi pierwszego dnia do nowej szkoły. Jeździsz na wózku inwalidzkim a we wszystkich szkolnych ławkach są krzesła. Nie możesz sobie sama/sam poradzić z wystawieniem krzesła i wtedy grupa uczniów zaczyna się z Ciebie śmiać i wołać abyś została/został w domu, kiedy nie możesz poradzić sobie z takimi prostymi czynnościami i co ty tu w ogóle robisz bo przecież nie powinni Cię przyjmować do szkoły dla normalnych ludzi. Prosisz o pomoc a wtedy cała klasa wybucha śmiechem.

Pytania:

- Jak czujesz się w tej sytuacji?
- Do kogo zwrócisz się o pomoc w tej sytuacji?
- Jak reagujesz?
- Jak myślisz, czy gdyby grupa była mniej liczna i nie wyśmiewała Cię od samego początku to byłoby bardziej możliwe, że ktoś udzieli Ci pomocy?

2. Jesteś 16-letnim homoseksualistą. Nie wiesz, jak o tym rozmawiać ze swoją rodziną. Masz bardzo bliskie relacje ze swoją babcią, ale nie wiesz, jak jej o tym powiedzieć, ponieważ obawiasz się, że ona tego nie zaakceptuje i będzie tobą rozczarowana. Słyszałeś od znajomych, którzy powiedzieli to swoim dziadkom, a ich reakcja brzmiała: „O nie! Przecież homoseksualizm to choroba. Jak to się stało?”

Pytania:

- Jak byś się z tym czuł?
- Jak rozwiązałybyś tę sytuację?
- W jaki sposób społeczność homoseksualna może pomóc młodym ludziom w swobodnym wyrażaniu siebie?

3. Jesteś nastolatkiem, uchodźcą z Ukrainy, mieszkającym w Polsce i próbującym rozpocząć tu nowe życie. Widzieliście w Internecie kampanię o kryzysie gospodarczym w Polsce, która pokazuje, że to wina imigrantów i uchodźców. Słyszysz od swojego kolegi, który powtarza za rodzicami, że zabierają im pracę, że wszędzie tylko „ci Ukraińcy” i mają wracać skąd przyjechali!

- Jak byś się czuł w sytuacji nastolatka?
- Co byś pomyślał?
- Jak byś zareagował?
- Jak my jako społeczeństwo możemy zmienić ten stereotyp?

4. Jesteś czarnoskórym nastolatkiem, którego rodzice przyjechali do Polski kilkanaście lat temu, urodziłeś się w Polsce, znasz język, czujesz się Polakiem. Jednak mimo tego słyszysz ciągle na ulicy, w szkole: „Ciapak!”, „Asfalt”, „Spadaj do Afryki Bambusie!”.

- Jak myślisz, jak mogą czuć się tacy młodzi ludzie?
- Jak byś zareagował?
- Jaki masz pomysł aby uświadomić społeczeństwo i zmienić ten stereotyp?
- Skąd biorą się takie zachowania u ludzi?

5. Jesteś gamerką, która osiąga bardzo dobre wyniki w popularnej grze. Postanawiasz, że zaczniesz nagrywać streamy jak grasz. Zamieszczasz pierwszy film a w komentarzach rozpoczyna się fala hejtu. Komentarze typu: „Kobieta to powinna siedzieć w kuchni!”, „Lepiej lalkami się pobaw!”, „To nie jest gra dla bab!” stanowią większość.

- Jak byś zareagował?
- Jak przekonałbyś ich do zmiany zachowania?
- Jak możesz sprawić, by kobiety grające czuły się wspierane?
- Czy zjawisko hejtu w Internecie jest częstym zjawiskiem?